

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar.) — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se tiskne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Domorodne misli.

Naše narodne razmere so sicer nekaj veseleje, nego so bile pred 20 ali 30 leti, pa vendar so še zmeraj žalostne. Mi narodnjaki radi spodbujamo kmeta za narodno reč; pismo in ustmeno mu razkladamo, kako se naj pri županstvih vse le slovenski uraduje, da se naj pri volitvah glas da le iskrenemu narodnjaku. „Mi narodnjaki?“ Kdo so tisti narodnjaki, ki spodbujajo rojake svoje in si prizadevajo jim nemškutarjenje zgabiti? Hvala Bogu, ni jih malo, ki so se posvetili učenju, in so postali „gospodje“, ter opravljajo to ali uno javno službo, pa vendar niso pozabili, da so prirastli iz krepke korenine slovenske, da so sinovi kmetov slovenskih. Če so jim pa roditelji bili želarji, ali še ubožnejši, tem večja čast takim „gospodom!“ Kdor se je rodil od bogatih grofov, ta je pač bogat grof, in bi moral biti velik zapravljivec, pa tudi zločinec, če bi naj zapravil imetje pa častno ime, koje je od očeta podedoval. Če se je pa kdo rodil v revnej bajti, i je nosil v mladosti platnene hlačke, — oj koliko so prestali roditelji jegovi, koliko je trpel sam, da se je mogel izšolati, da je prišel v službo! A mnogo teh srečnih je nekaj rado pozabljalo, da so slovenskih roditeljev sini. To se, hvala Bogu, ne godi več. Le tu pa tam še najdemo kateri izvržek, ki sramoto dela svojemu narodu, in psuje svoj slovenski jezik, v katerem je nekaj svoj prvi „Oče naš“ molil, pa tudi ljube starše kruha prosil. Teh grdob je toraj tako malo, da jih smemo resnično primerjati „izvržkom“. Sram jih bodi, kolikor jih je še teh grdih spak!

Naše narodne razmere so še pa vendar zmeraj žalostne. Mi prigovarjamo kmetu, naj slovenski jezik govori, piše in od uradov slovenske spise terja, mi sami pa še grdo nemškutarimo, in začuden gleda kmet, in svojim lastnim očesom verjeti neče, ko zapazi, da mi med seboj le nemškujemo. Kmet je na videz v tej zadevi še veliko boljši. Dokler je pri zdravej pameti, ali ni preveč od vina moker, govori slovenski, še le, ko mu

megla v glavo stopi, začne „tajčati“. Po čem bi se naj toraj naš kmet ravnal? Ali naj ravna po naših domoljubnih besedah, ali po naših pogubljivih zgledih? Besede mičejo, zgledi vlečejo.

Zakaj pa mi sami toliko nemškutarimo? „Smo iz šol tako vajeni“, pravijo eni. Drugi pa posnemajo kralja Salomona, pa ne v njegovej modrosti, nego v nespameti jegovej, v kojoj je zabredel, ko si je jemal žene iz tujih narodov. Kaj hočeš s tem? Mislim na veliko napako, da si Slovenci, ki so v katero višjo službo doplezali, le Nemke najrajši za žene jemljejo. Z otroci govoré le mamicice največ, in glej čudo, vsi otroci so nemški. Taki zakoni so za naš narod prava poguba. Zarod olikanih Slovencev, ki o sebi pravijo: „Mi narodniaki“ blizo ves je potujčen in „potajčan“.

Pa kaj hočemo? Hočemo li mi Slovenci vlado in državni zbor prositi, naj uvede za nas Slovence še poseben zakonski zadržek, da bi naj postava določevala, da sme Slovenec le Slovenko snubiti? Tega nam ne privolijo. Tega nam tudi ni treba, ker nam je ljubi Bog za to dal zdravo pamet. Ali Vas olikancev res nobena Slovenka vredna ni?

Pa me bo hitro kdo podučil, da v teh zadevah nima pamet prve besede, nego srce. Res je tako! Veliko ljudi res na pol nori, kedar se ženijo, pa to niso najpametnejši; ti ne vprašajo samo srca, nego tudi pamet! Če je že pa takov zakon brez mojega domoljubnega dovoljenja sklenen, bi se dalo še vendarle nekaj rešiti. Če ti že ni bilo usojeno, kakor praviš, da bi Slovenko dobil za ženko, vzami jo pa vsaj — za deklo. Glej, ne terjam veliko. Naj jej le ukazuje Nemka, pa ti tudi. Ukaži jej posebno, naj ne govori z otroci tvojimi ne ene besede nemški, le slovenski pa bo tudi šlo. Pa tudi ti bi lahko z deco svojo slovenski govoril, in še tudi kaj več storil; omislil bi jim lahko mikavnega slovenskega berila.

Od novega leta sem imamo Slovenci dva leposlovna lista. Nekaj, kolikor vem, večjidel štajerskih in koroških Slovencev, se je zbralo okolo „Kresa“, kterega žgejo v Celovci gg. Krek, Trstenjak in Šket. Glej, ta list si naroči. Imaš v njem

osti lepega berila za se in za svoj zarod. Pa „sila ni mila“. Znabiti ti je „Ljubljanski Zvon“ ljubši? Te si pa le hitro „Zvon“ naroči!

Letos v počitnicah me je neki moj sošolec, s katerim se že dolgo videla nisva, pohvalil z besedami: „Du warst seit jeher schlau!“ Ti misliš, da je ta moj sošolec „Nemec“, pa ni. „Amtssprache“ je menda pri njem nemška. Ker mi je toraj ta moj tovarš rekel, da sem bil jaz od nekdaj „premeten“, zato sem si mislil, ko sta se nam za novo leto „Zvon“ in „Kres“ naznanila: Le čakajta malo! „V edinosti je moč“, sem si mislil, ter sem si prizadeval, da bi oba lista zedinil, pa ni šlo. Kaj sem si zdaj zmislil, ker sem bil že od nekdaj „premeten?“ Oba lista sem si naročil, pa sem položil „Kres“ z njegovimi tremi uredniki na „Zvon“ z njegovimi petimi uredniki, in na vse to sem poveznil svoj klobuk, in tako je pri meni konec domačega slovstvenega razpora. Še nekaj! kar imaš starih „Besednikov“, „Cvetja“, „Zvonov“, „Zor“ itd. daj vse to lepo zvezati, da ti otroci tega prebitro strgali ne bodo. No zdaj pa vem, da se nam nobeden otrok slovenskih staršev več ne izneveri!

Xyz.

Gospodarske stvari.

Ne pozabimo, da nam je v deželi trtna uš.

I. Vinogradarji še nič prav ne verujejo, kolika nesreča jim preti zavoljo trtne uši, ki je uže v deželi ter pokončava lepe bizeljske gorice. Temu se mora v okom priti. Nemarnosti ne smemo trpeti. Dajmo si za božjo voljo dopovedati, dokler je še čas. V to svrho naj služijo sledeče vrstice:

Bode kakih 20 let, odkar so najprvleje na južnem Francoskem zapazili, kako so vinskej treti po vinogradih začeli listki pred časom žolteti in mladike vidno zaostajati. Naposled so se posušile vkljub temu, da se jim je bilo dobro streglo in dovoljno gnojilo. Ljudi je zavzelo tem več, ker so dobro vedeli, da nesreče ni zakrivil ne pozimski mraz, ne spomladanska slana, ne velika moča, ne druga vremenska nezgoda. Z golim očesom ni bilo nikder najti kakšnega merčesa škodljivca. Ker se je pa izredna, čudna prikazen vedno dalje širila, naznanili so jo vladi. Ta je kmalu pouzročila natančno preiskovanje zbolelih trsov in njihovih korenin. No in sedaj so precej zadeli na pravi vzrok trtnej bolezni. Našli so namreč na koreninah zbolelih trsov vse polno živalic. Te so jako številne, žolte, ušem podobne in tako majhne, da jih je z golim očesom bilo komaj dohledati. Toda uže z navadnim povekšalnim steklom jih je vsak hitro in lahko zapazil. Dali so tem živalicam ime: trtna uš, po latinskem: Phylloxera vastatrix.

Podrobnejše preiskave pokazale so, da so trtno uš iz Amerike dobili na Francosko. Nesrečni merčes začel je na Francoskem grozno naglo širiti

se, to pa najbolje radi tega, ker je trtnej uši, ži- večej pod zemljo na korenini, ali nemogoče do živega priti ali so porabljena sredstva bila pre- slaba. Do sedaj ugonobljenih je na Francoskem uže 474.000 hektar vinogradnih (blizu 834.000 oralov) t. j. 13krat večji kos, kakor ga storijo vsi štajerski vinogradi vkup. Teh 474.000 hektar je popolnem uničenih. Blizu jednako velik kos pa so trtne uši napale pa ga še niso celo pokončale. Iz Francoskega in deloma zopet iz Amerike za- trosili so trtno uš na Španjolsko, Portugalsko, Nemško, Švicarsko, Italijansko pa tudi k nam v avstrijsko-ogerske dežele. Tako je ta najnevarniši škodljivec vinske trte zatorjen v vse večje vino- rejske dežele. Pri nas v Avstriji je se trtna uš najpoprej prikazala blizu Klosterneuburga za Du- najem l. 1872, potem v okolici Piranskej v I-triji 1880 in na Štajerskem v Brežiškem okraji meseca avgusta 1860. Na Štajerskem so trtne uši ugonob- ile večji kos nego pri Klosterneuburgu, a manjši nego blizu Pirana. Kolikor so do sedaj preiskave pokazale pustošila je trtna uš kakih 5—6 let vino- grade, ki skupaj merijo okolo 100 oralov. Imena srenj, v katerih imajo trtno uš, so sledeča: Ka- pela, Stara vas, Vitmanci, Brezje, Podgorica in Pišece. — K nam na Štajersko dobili smo trtno uš iz Hrvatskega, kder je tik štajerske meje v v okolici, katerej pravijo: Kraj, ugonobljenih več kakor 300 oralov vinograda. Uže kakih 8 let imajo ondi trtno uš pa so jo komaj letos 1880 zasledili.

Trtna uš je najbolj podobna navadnej listnej uši. Jako bistro mora biti oko, ki jo hoče dougledati. Ako pa vzamemo povekšalno steklo (Loupe), ki predmet saj 5krat povekša in se pri vsakšnem optikarji za 50 kr. dobi, mogoče je mrčes spozna- vati po vseh njegovih delih, to pa dovolj razložno. Naturna velikost trtne uši je takšna, da je živalica $\frac{1}{3}$ do $\frac{1}{2}$ milimetra dolga. Listna uš, koje se časih na tisoče vidi na mladih listkih sadunosnega drevja, na šipku in skoraj vseh povrtnih rastlinah, pa je 3 do 4krat večji od trtne uši. Barve je različne, ki se po starosti in letnih časih spreminjava. Časih je žolta ko vosek, časih pa temno rujava, kakor opeka. Podobe je okroglo-jajčkaste. Ima 3 pare nog, 1 par tipalnikov na glavi, in ondi, kder imajo druge žuželke svoje klešče ali škarjice, priraščen je dvakrat razklani fini rilček. Ta rilček zabada živalica v trsovo korenino in srka živeža iz nje.

Trtna uš v tej navadnej podobi nahaja se celo leto na trsovej korenini. Kakor vse druge jednake žuželke mora tudi trtna uš večkrat spre- meniti svojo zunanjo podobo. Godi se z njo nekaj podobnega, kakor pri gosenicah in kebrih. Iz go- senic prihajajo namreč metulji, iz bubik kebri. Metulji in kebri naležejo jajčice, iz katerih se ro- dijo zopet gosenice in bubike. Tudi trtna uš leže jajčica ravno tako, kakor listna uš. Pri slednjelj so jajčica drobna, kakor makovo seme ter jih lahko po zimi zapazimo, kako visijo sadunosnim drevesom na brstih in popikah. Veliko manjše in torej go-

lemu človeškemu očesu nevidljiva so jajčica trtne uši. Velika so komaj $\frac{3}{10}$ milimetra in treba je precej močno povekšalnega stekla, da jih ugle damo. Barve so časih svetlo žolte, časih pa rujavo rumene. Od meseca marca do oktobra nahajajo se povsod, kder je trtna uš, tedaj na korenini trsovej. V naslednjem hočemo razložiti podrobneje, kako se trtna uš iz jajčica izleže, raste in živi. (Dalje prihodnjč.)

Vino in mraz.

M. Nastopilo je zopet zelo hudo mrzlo vreme. Po kletih in najbolj pa na železnici je vino v veliki nevarnosti. Ako vino zmrzne, veliko vinskega kamna v vinu na dno gre. Kdor bi samorad kaj takega pri svojem vinu dosegol, temu ravno ni treba vino mrazu izpostavlјati. Isto se da doseči tudi pri manj hudem mrazu, ako se vino v precej mrzlem vremenu pretoči. Kdor pa vino v mrazu prevaža, temu more led v vinu zelo neprijeten postati. Posebno je to slabo za lepo dišeče vino, ki je zelo zlahotno in staro. Takemu vinu zmrzlina dostikrat tako škodi, da je celega sledečega poletja potreba, da se tako vino zopet popravi. Še druga velika zguba, katero vino po zmrzlni pretrpi, je, da gre veliko alkohola iz njega v zgubo. V vinu, kedar zmrzne, se naredo mnoge ledene ploščice, v katerih alkohola ni, ker je se pri zmrznjenju izkadil in tako zgubi vino svojo moč. Ako zmrzne vino v pučelih, ki so do pilke naliti, mu začne prostora pomanjkovati, ker vsaka nova ledena ploščica nekoliko zavzema več kot vino, iz kterega se je naredila. Ako toraj mraz raste ter vina v sodu več in več zmrzne, ali pilko izžene ali pa sod razžene. Toraj je dobro, če se vino po zimi razpošilja, da se sodi ne nalijejo do polnega, da jih zmrzlina ne raznese, ako bi vino v njih začelo zmrzovati.

M. Kaj pomaga proti kašlju pri mladih tele tih. Kedar je vreme mrzlo in mokro, mlada živin četa rada kašelj dobijo. Ta kašelj jim sicer sploh ni nevaren in se navadno zgubi, kakor je prišel sam po sebi, vendar pa živinčeta slabi in dobro je ga zdraviti, da presilen ne postane. Pomoček zoper tak kašelj, ki je po prehlajenju nastal, je mlačna pijača in pa kubano laneno seme, kteremu se nekaj ovsene moke primeša in z žlezo iz lanenega semena napravljeno polije. Posebno dobro deluje v malih podatkih katranova voda. Ta katranova voda se napravi, ako se na del čvrstvega katrana več delov vode nalije, skozi 2 dni stati pusti, večkrat dobro premeša in ko se gosti katran in kar je smetja v njem zopet na dno posode vsede, čista voda lepo rahlo ocedi. Te vode se daje na dan 2—3 kavine šalice piti. Živinčetom, ki pri kašlju manj rada jedó, se mora gledati na to, da so vedno odprtega črevesa in če bi bila zaprtega, se jim morajo dati pripomočki, da se jim odpre. Ko so se živinčeta do dobrega izčistila, se jim daje poleg katranove vode še močnega čaja, ki

je iz enakih delov cijana, pelina in iz stolčenih brinjevih jagodic se napravil. Trije deli katranove vode in jeden del tega čaja se živinčetom z najboljšim uspehom podaja.

M. Kako se zlahotni cepiči najbolj hranujejo. Zdaj je najboljši čas, da se zlahotni cepiči ali šušljenki narezujejo. To se mora o lepem solnčnem vremenu goditi, ko so mladike suhe. Hranujejo se pa najbolj v kleti, v kateri ni miši. V tako klet se razstelje zadosti na široko in za prst debelo slame na tla. Na to slamnato plast so cepiči po sortah ločeni in po tem s precej močno slamnato štorjo dobro pokrijejo in z deskami in kamenjem obteže tako, da zgornja odeja precej trdno na njih leži. Tako se cepiči noter do junija čvrstvi in zeleni ohraujo.

Nagrado za pogozdovanje dobi izmed kmet skih posestnikov, ako se o pravem času oglasi. Iz državne podpore pogozdovanju na Štajerskem razpisanih je namreč za l. 1880 in 1881 pet daril, vkup v znesku 200 fl. Prošnik mora dokazati, da je l. 1880 in spomladi l. 1881 pogozdil, t. j. z novim nasadom gozdnih dreves oskrbel posekan gozd kmet ski. Kdor hoče več izvedeti, naj povpraša pri svojem okrajnem glavarstvu ali pri c. kr. gospodarstvenskih tehnikarjih. Prošnje se morajo vložiti pri c. kr. okrajnem glavarstvu konči do 30. junija 1881.

Dopisi.

Iz Dunaja. (G. baron Goedel), naš vele spoštovani slovenski poslanec in podpredsednik državnemu zboru, nam je najavil, da so mu dopislale sledeče srenje in okrajni zastopi prošnje, naj se slovenski grunt ni posestniki ne preobložijo z gruntnim davkom: okrajni zastop konjiški, potem srenje: sv. Peter pod Mariborom, Selnica, Bistrica pri Lumbahu, Laporje, Hošnica, Vrhovlje, Karčovina, Orehova ves, Kot, sv. Marjeta, sv. Jakob v Slov. goricah, Grušova Oplotnica, Zreče, Jarenina, Podova, Skomri, Brezje, Paka, Stenice, Ljubenice, Dolič, Ranzenberg, gornja Vižinga, Pernice, sv. Kungota, Brezje pri Slov. Gradci, Volčji dol, Žice Pěsnica, Sobota, Ventiče, sv. Juri, Lembah, sv. Ilj v Slov. goricah, Šentovec, gornji in spodnji Duplek, Kamca, Hoče, Slivnica, sv. Marjeta na Dravskem polji, sv. Jernej v Radvanji, Trofin, Dobreg, Polički vrh, Kaniža, Osek, sv. Daniel, Vrlič, Brestenica, Tragnčova, Ciglence, sv. Martin, Loka, Morje, Frajham, Šrotovec, Črešnjevce, Police. Omenjene prošnje je blagi g. poslanec už vložil na dotičnem mestu. Graška „Tagespošta“ poroča, da baje nekatere srenje pošiljajo mariborskemu poslancu g. dr. Schmidererju, znanemu „hamer-amboss kandidatu“, češ, da ni nobenega zaupanja v g. barona Goedelna! Tako zamorejo blebetati le nemškutarji in liberalci in tisti, ki lažujivcem verujejo. Tudi g. baron Goedelna krvavo malo briga, ali mu nemškutarji

in liberalci kaj zaupajo ali ne, kajti ova bersa ga ni volila, ampak zapreke delala. Pač pa se močno briga za Slovence, za svoje kmetske volilce ter vselej in rad pomaga, kderkoli zamore. Tudi v zadevi gruntnega davka bo vse storil, kolikor bo le mogoče, da zabrani preobloženje svojih dragih mu slovenskih rojakov! Sploh pa je g. baron Goedel vse kaj druga mimo g. dr. Schmidererja. Naš poslanec pripada večini v državnem zboru in je ondi podpredsednik, g. dr. Schmiderer pa se je posadil med najhujše liberalne kričače, med „fortšritlerje“, ki so hvala Bogu vedno v manjšini ter ne opravijo nič. Zopet bi radi do gospodstva doplezali, a bi potem ubogega kmeta še hujše stiskali. Držimo se toraj vrlo svojih narodno-konservativnih poslancev in v našem volilnem okraji g. barona Goedeln!

iz Ptuja. (Okrajni zastop — dr. Strafellera — visoke srenjske doklade.) Meseca majnika p. l. izvoljeni, in dne 10. sept. od njih Veličanstva potrjeni načelnik okrajnega zastopa ptujskega g. Rajsop, mož od nekaj že znan kot goreč za blagostanje okraja in v obče vsega posebno kmetskega ljudstva, skoz in vselej pravičen tudi slovenskemu narodu, pozval je prvo skupščino dne 11. nov. Od 40 udov okrajnega zastopa bilo se je zbralo 36. G. dr. Škrabar je žali Bog že umrl, g. Šoštarč bavit se je kot porotnik v Celji, gg. Jurič in Kosiše pa tudi nevem zakaj nista prišla. Na dnevnem redu bilo je 15 toček, med njimi: najprej volitev 2 zapisnikarjev, eden za slovenski, drugi pa za nemški zapisnik. Zbrana bila sta odnosno gg. Žitek in Pisk. Pri drugi točki: volitvi 3 udov za pregledovanje računov za l. 1879 in proračuna za l. 1881, videlo se jasno, da imamo zaman „večino“, ako se ne bomo resno trudili stanovitnega reda. Če se to ne zgodi, bo naša „večina“ še v odločnejših zadevah večkrat ostala v manjini. Dokaz temu bila je dnevnege reda točka peta, v ktorej je bogata mestna občina ptujska izrekla željo, naj se cesta od gosp. Vojskovega hrama do Grajenskega mosta do polovice na okrajne stroške „poflaštra“. Premda je g. profesor Žitek navel §. 9. cestne postave, ki odločno pravi: ako okrajna cesta gre skoz mesto pa če mesto želi imeti cesto „poflaštrano“, naj si njo „poflaštra“, ali na svoje stroške, ne pa na okrajne, bilo je vse zastonj in ni manjkalo veliko, da se ni prejel še celo g. Piskov predlog, naj bi vse stroške nosil okraj. V preteklem desetletji imeli smo 7 slabih let, ki bi mnogim že morali oči odpreti, da od njiv in goric skoro ni več živeti in da bodo se naši kmetovalci morali bolje lotiti sadja in živinorejstva. Zato se nam zdita 2 soglasno sprejeta predloga in sicer predlog g. dr. Gregoriča: naj se na okrajne stroške za povzdigo goveje plohe kupijo 3 muricodolski biki, koji se od deželne kmetijske družbe dobijo za polovico cene; potem predlog g. prof. Žitka, naj se dozvoli 200 fl. kot nagrada za one učitelje, ki bodo

se trudili šolsko deco in druge farane podučevati v sadjereji in bučelarstvu, prav važno in praktična. Na 8. točki dnevnege reda stalo je zahtevanje okrajnega glavarstva, naj se okrajni zastop izrazi, koliko svoto bi doprinašal, da se izpitane babice po vesnicah namestijo. Skupščina ni izrekla za takrat še nikake svote, ampak da je le samo načelno za to, če že res vlada zahteva, da bo se v tem obziru od krajev nekaj storiti moralo. Jako zanimljiva bila je 9. točka: poročilo g. dr. Strafella v znani zadevi mariborskega „kreisamta“. Seidljjev politični somišljenik trdil je, da bo se ta zadeva po njegovem popolnem prepričanju težko drugače dognati dala, kakor se je to zgodilo dne 29. avg. v Mariboru, kder je on zastopal ptujski okraj. Ako se vse skup, pravil je g. dr. Str., zrelo premisli, mora se priznati, da Seidel ni bil dolžen hram „kreisamt“ in vrt brezplačilno nadzirati, zato so zbrani delegati dovolili mu pristojno nagrado namreč 3000 fl. Onih 1600 fl., ki si njih je Seidel še vrh tega naračunal in v žep vteknol, se pa nikakor ni dalo opravičiti. Seidela pa zavoljo tega ne tožiti, sklenolo se je uže tudi za tega voljo, ker bi okraj od tožbe tako ne imel nobenega haska, no, če bi pa Seidel kedaj zopet k čemu prišel, zamoglo bi se takrat itak sodnijsko proti njemu postopati. Skupščina, skonča g. dr. Str. svojo poročilo, naj zato zaključek delegatov vzame na znanje in odobrenje. Na to vstane g. dr. Ploj in reče, da se nikakor ne more sporazumeti s predlogom: naj bi se ta zadeva sprejela na prosto znanje in odobrenje; kajti nas celo nič ne briga, jeli še Seidel ima kaj ali nič več: ker Seidel nam ni odgovoren, ampak odgovoren nam je edino le mariborski okrajni odbor, tega se imamo držati ne pa Seidla; zato stavlja predlog, naj se izvoli poseben odbor 3 mož, kojega naloga bo celo zadevo točneje pregledati in bodočej skupščini poročati. Predlog bil je po „večini“ sprejet in v odbor bili so zvoljeni gg. dr. Ploj z 30., dr. Gregorič in Pisk pa s 23 glasi.

Kot 12. točka dnevn. reda vzel se je na znanje sklep okrajnega odbora, ki je v svojej seji dne 5. oktobra dovolil občinam zgornjej Pristavi in Ternovcam najeti na posodo po 1200 fl., da bi mogle izplačati za učilnico kupljena hrama. Dalje se dovolijo večim srenjam občinske doklade za leto 1881 povišati to pa zavoljo zidanje šolskih poslopij in sicer sv. Bolfanku (ta občina za popravek cerkve) in Leskovcu do 25%; Bregu, Dravcem, Ptujski gori, sv. Lovrencu na Dravskem polji, Hajdini, Najsbergu, Mestnemu vrhu in Ternovcam do 30%; Brestju, Gornji Pristavi, Slovenji vesi, Skorišnjaku in Spuhlam do 35%; Stopream do 48%. Podvinskej občini pa se ni dovolilo zaželenih 35% pobirati. Konečno se dovolijo občini Prvenskej svoje ime spremeniti v Sobotince. S tem se je 4 ure trajajoča seja končala. („Slov. Gospodar“ prosi tudi od drugih okrajnih zastopov na Slov. Štajeru takšnih poročil. Ured.)

Iz Kapel pri Brežicah. (Nemškutarija, potres, letina). Ker člani list „Slov. Gosp.“ skoraj v vsaki številki naznanja, da se vrle občine Štajerja slovenskega potegujejo in poprijemajo slovenskega uradovanja, bi tudi našej občini se spodobilo, da skrbi nemštvo opustiti, in se milega materinskega nam vsem bolj razumljivega uradovanja poprijeti, svojo malo vredno nemškutarijo pa odpraviti. Nespamet nemškega uradovanja jasno kaže sledeči poziv: „Z. 90. Vorladung. An den Herrn F. Z. Š. „sie wird“ vorgeladen am donerstag dass ist am 6 Jänner 1881 zu dem Gemeindegemeinschaft und Rechnung für dass Jahr 1880 zu der Gemeindehaus in Kapellen das ist um 9 Uhr Vormitag zu erseinen und bei gefertigter melden in Kapelle“. Za božjo voljo, pišite slovenski, tako kakor mislite in govorite pa se ni bati, da bi kateri slovenski župan enakih šušmarij načodrkal. Ko bi si naročili list, kakšen koli slovenski, bi marsikateri navk iz njega zajeli. — Nesrečna ura 9. novembra p. l. je iznemirila velik del sveta; tako je tudi naša farna cerkev od potresa strašno zadeta. Od tistega dneva v njej ne sme se sv. meša služiti, orglje ne pojo, zvonovi ne zvonijo in smo prisiljeni pri podružnici sv. Trojici božjo službo opravljati. Ne vemo še, bo se li dala popraviti, ali bodemo morali zvonik podreti in iz nova zidati. Vse bi se storilo, ko bi bilo denarja. Ali kakor se povsod pritožujete, ravno tako se pri nas godi; zadolženi smo do ušes skoraj vsi, davki hočejo plačani biti, slaba bila je letina. Toča je dne 6. in 24. junija nevsmiljeno klestila črez vso faro in vničila najbolj vinograde, rž, pšenico, ječmen, še travi ni prizanesla, da se je vseh pridelkov malo spravilo in se vsi klavrno pripravljamo za prihodnje gospodarstvo.

Iz Murskega polja. Dovoli preljubi „Gospodar“ majhen prostorček kmetiču iz Murskega polja. Bodi tudi zanaprej marljiv vrtnar, ki seje zlato pšenico omike in rodoljubja, a puli osat in plevel breznačajnosti, hianavščine in nemarnosti iz polja domovine. Takšne zime kakor je letos, menda že dolgo nikdo ne pomni. Pri nas so še do Božiča živino na pašo gonili, da so si več krme prihranili. Po polji je lepo gledati, kako se je ozimina obrasla, da že dolgo ne tako. Ljudje še zmirom lahko po polji ino vinogradih delajo, da si kaj zaslužijo. Pa vkljub lepemu in toplemu vremenu vendar nekateri roke križem držijo. Kakor postavim v Volčji vesi, kder imajo take ceste, da se Bogu usmili, pa vendar nimajo toliko časa, da bi si kamna navozili. Popred so zmirom rekli, da, kedar bomo imeli novega župana, si bomo že cesto popravili. Zdaj ga imamo, pa še je vse pri starem. Kteri so boljše na strani, posebno otroci za šolo, ne morejo nikamor, pa tudi odraščeni ob praznikih k božji službi ne. Vse sosedne občine so se nekaj uže zmenile za občinske ceste, samo Volčenci se nič ne brigajo za nje. Dobro bi bilo, ako bi malo

okoli sebe pogledali in se usmili ubogih sosedov, kterih že skoraj iz blata več vun ne vidijo.

Kmet.

Iz Laporskih hribov. (Lažnjivi liberalci.) V naših krajih se je število naročnikov „Slov. Gosp.“ ob novem letu zopet pomnožilo. Prav je tako. Naj bi vendar kmetje radi naše časnike brali. Tako bi se sami prepričali, kaj je res o eni ali drugi tako važni reči za kmeta! Čudno je, kako sedaj „liberalci“ grdo lažejo, da bi s svojimi grehi konservativne poslance očrnili. Pravijo, da so slovenski poslanci krivi, da se bo gruntna dača povišala. Kdo pa je cenil ali „šacal“ naše grunte? Ali so to bili slovenski konservativni možje? Ali niso bili „šacmani“ sami nemškutarski liberalci? Pravijo, da je g. baron Gödel „eksekutorje gori spravlil“, — da so slovenski poslanci vojaško takso zmislili; da so slovenski poslanci celó „dac“ pri vinu in žganji povišali. Nevedni kmet to verjame; ali kdor kaj bere; ta vé, da je v štajerskem deželnem zboru le 8 slov. poslancev med 63, da toraj teh 8 gospodov ne odloči kaj takega in se ve da naši poslanci niso uzrok tolikim stroškom v deželi. V naših okolih je najhujši liberalce znani Sorschagg, po domačem „Miglic na pauhofi“. Pa da bi Črešnjevski možje in gospodje hoteli bi nam gotovo lahko kaj lepih rečij naznanili, kako je ta gospod vladal v svojem času kot župan Črešnjevski itd. Čudno se nam zdi, da nima nobeden na Črešnjevcih „korajže“ kaj objaviti o tem čudnem moževi, ki je sedaj zopet „oberpurgarmajster“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dva liberalna ministra sta izstopila iz ministerstva: baron Streit in plem. Kremer. Novi minister za trgovinstvo je baron Pino, a vodstvo pravosodja prevzel je čeho-slovanski domoljub dr. Pražak. Nemški liberalci so vsled tega močno osupnjeni; sedaj imajo še le barona Konrada v ministerstvu, ki je nekoliko njihov. — V državnem zboru obravnavajo postavo zoper oderube. — Pred cesarjem prišli so odborniki kmetijske družbe gornje-avstrijske prosit radi gruntne davka. Cesar so odgovorili: „razumem, da se ljudje branijo zavoljo gruntne davka: toda naj se ne zaganjajo predaleč; prav težko je v tej reči kaj storiti, ker je vse uravnano v postavi; vendar rad zaukažem ministrom vaše prošnje preudariti in jim kolikor mogoče ustreči.“ Tako so cesar rekli. Postavo so liberalci naredili, a sedaj uboge kmete na Dunaj gonijo, naj bi cesar pomagali, kateremu so leta 1869. nesrečno postavo o gruntne davku v podpisovanje predložili, a potem 25 milijonov goldinarjev pri cenitvi gruntov potrošili, sedaj pa se vidi, da je vse zamotano. Oj, kaki šušmarji so vendar liberalci. Nesrečna je do sedaj vsaka dežela, kder so gospodarili. — Nemški kmetje prav šuntarsko iznemir-

jeni po liberalnih kričačih, spoznali so kmalu, da so jih ti hoteli za nos voditi. Zato se držijo tem trdneje svojih konservativnih poslancev in tirjajo preuredbe v rečeh, katere so liberalci jim vsilili: šletno šolanje, trganje zemljišč itd. V Zwetelnu so zahtevali, naj se preuredijo volilni redi, naj se po postavi zabrani kmetije črez red z dolgovi oblagati in zavoljo dolgov do zadnjega orala prodavati in rodbinam selo in dom za vselej jemati. To je velevažno znamenje časovo! Čehi tirjajo, da se na vseučilišči v Pragi namešči polovica českih profesorjev. — Jednako iznenadilo ljudi, kakor odstop 2 liberalnih ministrov, je tudi imenovanje 12 novih udov za gosposko zbornico. Vsled tega bo stari liberalec Schmerling bržčas v manjšino potisnen. — V Zagrebu občutili so potres dne 17. jan. a ne močno. V saboru predčitalo je se cesarsko pismo, v katerem je se naznanilo bodoče spojenje hrvatske granice s Hrvatsko in Slavonijo.

Vnanje države. Ruski general, slavni Skobeljev, prodril je do močne trdnjave Geogtepe in jo obdal dne 4. jan. t. l. z nasipi. Seboj ima 10.000 mož in 100 kanonov. Turkmeni ga precej napadnejo brezuspešno; dne 7. jan. potisne drugo vrsto nasipov bliže k mestu, sedaj plane 30.000 Turkmenov nad Ruse, vzame drugo vrsto nasipov in 3 kanone, ruski general Petruševič in 120 mož je mrtvih, Skobeljevu konj ustreljen; a sedaj zagromijo iz prvih nasipov ruske puške in kanoni tako strašno, da Turkmeni zbežijo v mesto, na stotine mrtvecev zapustivši na bojišči; dne 9. jan. so Rusi s tretjo vrstjo nasipov pririli celo blizo do trdnjave. — Grki nameravajo baje še ta mesec pričeti boj zoper Turke. — Srbska skupština začela je zborovati, v Belgradu in je v Avstriji prijazna. — Sina ruskega carja, Sergij in Pavel, potujeta po Italiji in sta dne 14. jan. obiskala sv. očeta Leona XIII. v Rimu. Bila sta dostojno sprejeta. Pravijo, da je se car pogodil zastran ruskih katoličanov s papežem. Bog daj! — Nemški cesar, 86letni Viljelm, vedno boleha; njegov sin naslednik je se potegnil za Jude, katerih Nemci ne trpijo več. — Francoski minister Magnin hoče 800 milijonov frankov najeti za vojaške potrebe. — Chilenci so izbarkali 15000 mož blizu Lime, glavnega mesta v Peruvijanskem v južnej Ameriki.

Za poduk in kratek čas.

Neumni Janž.

I. Pri Rotnikovih svetijo dolgo v noč. Oča Vrban sedijo s svojo starko Ano pri peči. Luščita tikvino seme. Vrle tri hčeri: Lizika, Julika in Micika pa kaj pridno kolovrate vrtijo in predejo snažno povese v tenke niti. Pred hišnim očetom stoji lesen svečnik z gorečo tresko. Oča jo marljivo obračajo in utrinjajo. Ravno so treski odtrgali precej dolg utrinek rekoč: no, dnes dobimo še

gostov, ker treska dela tako velike utrinke. In res zalaja pred oknom hripavi „sultel“, sneg zaškrip-lje in zdajci tudi kljuka na dverih. Kmalu vstopita Vrazov Jaka pa Mrakov „Tonč“, obadva najlepša pa tudi najpridniša fanta v celej soseski. Povsod so ju bili veseli, najbolj pa pri Rotnikovih. Zakaj? No, to so vedeli uže mati Ana, oče Vrban pa večkrat na tihem premišljevali. Kratko rečeno, prišleca bila sta z veseljem sprejeta in kmalu so vsi okolo peči sedeli in se prijazno razgovarjali. Vrazov Jaka je ravno dopovedal tako šaljivo burko o „Pavlihu“, da so vsi se smejali, ko je okroglo-lica Liza rekla, da vé o „neumnem Janži“ smešno pripovedko. Ako hočete, jo vam rada razkramljam. „Prosim, le začni“, pritakne Vrazov Jaka rado-veden. Bilo je vsem po volji in Liza začne pripo-vedovati o „neumnem Janži“!

Pri nekem bogatem grajščaku je nekdam slu-žil „neumni Janž“. Ljudje so pravili, da je neko-liko butast in so ga zvali: „neumni Janž“. Ali Janž ni bil tako neumen pač pa strašno močen, ker so mu njegova mati sedem let dali sesati. Grajščak je imel navado vsakemu hlapcu za rana odkazati delo. Kateri ni o pravem času dodelal, ta je bil tepen. Neumni Janž je do sedaj tepenju vselej srečno všel, se ve, ker je bil močen. To pa drugim hlapcem ni bilo prav. Sklenoli so tedaj mu nekaj storiti, da se gotovo zamoti in jih zvečer po hrbtu dobi tako, kakor drugi hlapci. Ko je tedaj neumni Janž spat zlezal, šli so hudobni hlapci in Janžev voz, s katerim je imel drugi den iti v gozd po drva, do čista razdevali in kose po ko-larnici razmetali; sami so pa drugo jutro zgodaj vstali in se odpeljali v gozd, veseli, da bo dnes neumni Janž gotovo tepen.

Neumni Janž je precej pozno vstal, potem še svojo trojad krmil in razmetani voz zlagal. Jezil se pa ni nič. Sedaj napreže in se odpelja v gozd. Pojdoč izkoplje z lopato prav globoko jamo vprek po celej stezi. Jamo zakrije s odklestki in hlobovom. Hlapci so pa uže imeli svoje vozove naložene, ko je se neumni Janž pripeljal. Pustijo ga v gošči in se peljajo domov. Pojdoč pa obti-čijo v jami, katero jim je bil neumni Janž izko-pal. Med tem pa je močni Janž kar cela drevesa začel s korenjem vred pipati in na voz metati. Kmalu je voz naložen in neumni Janž davno doma, ko so hudobni hlapci še vedno v jami čepeli, ske-kali in z vzdigovanjem voza se jezili. Ko je graj-ščak najpred neumnega Janža videl prihajati do-mov, bil je tega vesel. Samo to mu ni bilo po volji, da je neumni Janž z vozom sohe pri vratih podrl, ko je v dvorišče peljal. Hotel ga je napo-diti. Vendar si premislil in sklene še eno leto neum-nega Janža pridržati. Pogodita se pa tako, da ne dobi Janž nobenega drugega plačila, kakor da sme grajščaku eno za uho vsekati, če prav bi slednji tudi tri solnea na enkrat videl.

Leto preteče. Janž tirja pogojeno plačilo in si išče potno palico. Na natolji leži orehov ploh,

namenjen za deske. Pobere ga in si napravi velikansko gorjačo in koraka proti gradu. Gospod stoji pred oknom in zagleda Janža. Močno se prestraši, zaukaže vrata zapreti in se v gradu skrije. Janž pa vbije vrata in išče gospoda, dokler ga ne najde. Sedaj ga prosi grajšček, naj si namesto zaušnice izvoli kaj druga. Neumni Janž si izvoli, če sme jeden celi dan grah mlatiti; namlačeni grah bi naj bil njegov. Gospod pritrdi. Sedaj pobere Janž po celem gradu iz postelj vse prte, skarpa grozno velik žakelj in gre mlatit. Namlačeni grah pospravi v žakelj, vzame svojo gorjačo in hoče oditi. Gospodu se pa za grah zmili. Takoj spusti hudega bika nad Janža. Ta pa zgrabi bika za zadnji nogi ter ga vrže črez ramo na grah rekoč: „kde je grah, tam je tudi zraven nekaj govedine prav“. Jezen spusti grajšček velikega merjasca. Janž pa zgrabi še merjasca in ga dene vrhka graha rekoč: „svinjetina tudi ni po norcih“. Sedaj ukaže grajšček vrata zapreti. Toda močni Janž vzdigne vrata iz „šteklav“ mrmraje: „brez drv se ne more zakuriti; sedaj pa imam drv, da lahko kuham drobni grah, varim tečno govedino, in pečem mastno pečenko. Z Bogom, gospod grajšček!“ Tako je neumni Janž srečno doslužil svoje leto, a grajšček je imel dolgi nos!

Liza preneha pripovedovati, na kar jej bistrioka Julika dostavi: „prav smešna in mična je tvoja pripovedka o neumnem Janži. Ali jaz sem jo uže in celó drugače čula. Ako želite, vam jo povem“. Vsi so pritrdili.

Smešničar 3. V Ljubljani je marsikak nemškutar v svojem vnetji za nemškutarsko reč vpisal celo otroke pod enim letom stare, češ, da nemški govoré, bero in pišejo. Kako bo po vsem svetu Ljubljana zaslovela zavoljo takih čudovitih otrok „tajčkrajnarskih“! „Brencelj.“

Razne stvari.

(Za nesrečne Zagrebčane) darovali so č. g. Kukovec in farani sv. Andraša 5 fl. farani Vozeniški 5 fl. preč. g. A. Galuf 2 fl. Podčetrtski farani 3 fl. Ruški 15 fl. in sv. Lovrenca na Dravskem polji 5 fl. Bog plati.

(Javno zahvalo) izreka slavnemu kat. podp. društvu v Celji za prelepa in koristna darila božična učencem okoličanske šole in učenkam privatne dekliške šole pri čč. šolskih sestrah v imenu otrok in staršev katehet Ferdinand Majcen.

(V zadevah gruntnega davka) so prošnje poslale državnemu zboru občine: Trbovelj, Globoko, Marija Reka, Mihalovec, Velenje, Šoštanjška okolica, Šent Il, Skale, Sv. Janž, Sv. Florijan, Topolišče, sv. Martin pri Paki, okrajni zastop Šoštanjški, sv. Ruprt, Griže, Roginska gorca, Selo, Regelja vas, Gaberje, Loč, Obreš, Bizelj, Kokarja, Škofja Vas, Polzele, Bezovica. Vse te prošnje je g. državni poslanec dr. Vošnjak oddal državnemu zboru.

(Ptujška čitalnica) ima 23. jan. t. l. tombolo in ples, 13. febr. veliko veselico, 27. febr. tombolo in ples. Vljudno vabi k udeležitvi odbor.

(Mozirska čitalnica) obhaja v nedeljo 23. jan. svoj občni zbor.

(† Pridna dva narodnjaka umrla) sta zadnji čas, dne 16. jan. t. l. zvečer na osepnicah Franc Šlumberger, kmet na Klopcah pri Slov. Bistrici, dne 11. jan. pa velezaslužni župan v Krapji pri Ljutomeru, Vido Špindler. Naj počivata v miru!

(V Grižah) za Celjem so 19. januarja uže peti den imeli mrliča na pravici, ker ni bilo dobiti „Todtenbeschauerja“, ki bi spoznal ali je se mrtvi rudokop res in do dobra obesil ali ne!

(Svečarna Seemanova v Ljubljani) pridobila si je po svojem lepem in cenem blagu mnogo naročnikov tudi na Štajerskem in Koroškem.

(Zlato poroko) obhajala sta v Mariboru dne 10. jan. 1881 znani bivši usnjar in meščan gosp. Ignacij in njegova supruga Marija Staudinger. Oba sta v 77. letu svoje starosti.

(V Brežicah) so mestno šolo zaprli, ker otroke davijo gine.

(Žganja po sili vtil) je $\frac{1}{4}$ litra kmetski sin Janez Kraft pri Ljutomeru uže vinjenemu viničarju Fr. Štrakelnu v usta, da je ta potem v nekaj sekundah umrl.

(Celjsko mesto) šteje 4977 prebivalcev, 753 duš več kakor l. 1869.

(Slatinskim flašam) hočejo sedanjo podobo spremeniti in močnejše steklo izvoliti.

(Pri cejskem sodišči) bilo je lani 1632 kazenskih obravnav.

(† Č. g. Martin Rubin) župnik v Kapeli pri Radgoni je umrl 16. jan., star 63 let; na smrtni postelji leži č. g. Fr. Feichtinger, župnik pri sv. Pavlu, kateri se priporoča duhovnim sobratom v pobožni spomin pri sv. meši.

(Spremembe v Lavantinski škofiji.) Razpisane so fare: Ulimje in Nova štifta pri gornjem gradu do 16. svečana, in Kapela pri Radgoni do 4. marca. Č. g. Ant. Vraz je provizor v Kapeli, kaplanija ostane izpraznjena.

(Za dijaško semenišče) daroval je č. g. župnik J. Flek 10 fl. Bog plati-

(Podpornemu društvu v Celji) je daroval č. g. Jož. Flek 10 fl. in sicer 2 fl. letnine za l. 1881 in ostalih 8 fl. za srečni nastop Lembaške fare, ki ga bode prihodnjo nedeljo obhajal.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Kolarič 7 fl. (ustn. in letn. dpl.), Križan 20 fl. (ustn. dpl.), Hrvat 11 fl. (ustn. dpl.) Šijanec Ant. 13 fl. Letnino so vplačali: Ostrožnik 3 fl., Godina 2 fl., Potočnik, Dornik, Bratuša, Vraz Ant., Kalin Iv., Mlakar, Juvančič, Kukovič, Frece po 1 fl.

Listnica opravištva: Č. g. J. Z. v Št. J. Naročnina Vam seže do 1. jul. G. J. M. v Kamn. isto tako. G. M. G. v V. Še za lani. G. Hl Št. v M. n. še 1 gld. za lanjsko. G. J. St. v Ban. Po našem bili bi itak obe dobili. Č. g. J. M. v St. Š. in drugim: Lanjskih listov nij več.

Loterijne številke:

V Gradei 15. januarja 1881: 23, 49, 65, 7, 38.
Na Dunaji " " 48, 77, 34, 9, 85.
Prihodnje srečkanje: 29. januarja 1881.

2—3 **Podučiteljska služba**

na dvorazredni ljudski šoli pri sv. Antonu v Slovenskih goricah z dohodki IV. razreda se razpisuje.

Podučitelj dobi tudi sobo s pohišjem, drva za kurjavo ter 50 gld. doklade.

Prositelj ima svoje dokumentirane prošnje do 6. februarja t. l. poslati krajnemu šolskemu svetu pri sv. Antonu.

Okrajni šolski svet pri sv. Lenartu

dne 6. januarja 1881.

Predsednik: **Seeder.**

3—3 **Učiteljske službe**

in sicer:

- 1) učiteljska služba v Kapeli IV. plačilnega razreda in
- 2) podučiteljska služba istega razreda pri sv. Duhu

se razpisuje do konca januarja 1881, do kterega obroka naj prosilci svoje prošnje pri dotičnem krajnem šolskem svetu po uradni poti vložijo.

Okrajni šolski svet v zgornji Radgoni,

dne 30. decembra 1880.

Predsednik:

Premenstein, m/p.

Štv. 10898.

Dražba eksekutivna prijemne pravice.

Od c. kr. okr. sodnije v Šmariji se naznanja, da na prošnjo M. P. oskrbnika Gobčevih erbov na Slaškigori eks. dražba Petru Požek-u pri sv. Miklavžu lastno s sodniško zastavo obloženo v podlagi kupilske pogodbe ddo. 20. septembra 1864 in poznej prisodila ddo. 3. novembra 1879 št. 10976 na posestvo g. št. 223 in 238 pod Blagovno Gr. d. na 20 fl. cenjene prejemne pravice dovoljeno in je k temu dražbenški dan 28. januarja 1881 od 11.—12. ure dopoldan s tem dostavkom vredjen, da bo prijemna pravica pri dražbi tudi pod negativno vrednost proti ročni plači odana.

Ces. kr. okr. sodnija v Šmariji 31. dec. 1880.

Scheuchenstuhl l. p.,
ces. kralj. okrajni sodnik.

3—3 **Učiteljske službe**

in sicer:

- 1) podučiteljska služba II. plačilnega razreda v Ljutomeru,
- 2) služba podučiteljice v Ljutomeru istega razreda in
- 3) podučiteljska služba pri sv. Križi IV. razreda

so izpraznene in se razpisujejo do konca januarja 1881 za prositelje, nemškega in slovenskega jezika zmožne učilne moči, ktere naj svoje prošnje po urednem potu pri dotičnem krajnem svetu vložijo.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru dne 30. dec. 1880.

Predsednik:

Premenstein, m/p.

2—3 **Priporočba.**

Jedna vdova, koja je 6 let v največjo zadovoljstvo gospodinjila na večjem posestvu, želi priti za gospodinjino h kakšnemu duhovniku ali drugemu gospodu. Razpolaga z najboljšimi spričevali.

Več se izvė Färbergasse Nr. 5. pri g. Pongracu v Mariboru.

10—10

Kot izvrstne priznane, prave

voščene sveče

izdelane iz pravega bučelskega voska
priporoča

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Pri **Janezu Leonu** v **Mariboru** se vedno dobijo:

Krstni listi, mrtvaški listi, poročni listi, oklicni listi, slovenski, nemški in nemško-slovenski, 20 pól (40 listov) po 50 kr., 1 pól (2 lista) po 3 kr.

Sv. Ciril in Metod,

jeklorez, na lepem močnem papirji, velikost 35 x 42 cm. Cena 20 kr., po pošti poštnine prosto in varno zavito 15 kr. več.

Tudi se zamore naročiti:

„**Kres**“.

Leposloven in znanstven list.

Naročnina za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld., posamni list velja 40 kr. 3—3

2—2 **Podoba žalostne Matere božje,**

malana z oljnatimi barvami, 105 centimetrov visoka, 85 centimetrov široka, v širokem zlatem okvirji, je na prodaj pri **g. Leonu, tiskarji v Mariboru** in v njegovej založnici na velikem trgu na ogled izstavljena. Sodi za kakšno cerkev ali kapelo.